

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08-50812196**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
19 februari 2026

Motion angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2025/1119

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått en motion av Andréa Hedin (M) angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten.

Av motionen framgår att äldre HBTQ-personer upplever oro inför framtida vård. Skribenten lyfter även fram att det finns HBTQ-certifierade äldreboenden men inte certifierad hemtjänst. Vidare lyfter skribenten rapporter om ett bristande bemötande från hemtjänsten.

Skribenten skriver också att hemmet ska vara en trygg plats och att ingen ska bli illa bemött eller kränkt på grund av sin identitet eller läggning när någon har behov av stöd och hjälp. Ingen ska behöva känna ett behov av att dölja vem man är när hemtjänsten kommer på besök. Stockholm ska vara en plats där den enskilde kan välja hur den ska leva sitt liv, även när den börjar bli äldre och behöver hjälp i vardagen

Förvaltningen ser att motionen lyfter en viktig fråga om hur Stockholms stad kan säkerställa ett respektfullt och inkluderande bemötande för äldre HBTQ-personer inom hemtjänsten. Som motionären beskriver så är äldre är en heterogen grupp med olika förmågor, könsidentiteter, sexuell läggning, värderingar och normer. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemötandet av den enskilde inom äldreomsorgen. Detta innebär att det kontinuerligt genomförs utbildning om bland annat HBTQ.

För att höja kunskapen hos medarbetarna om hur arbete kan ske för att säkerställa att alla äldre får ett respektfullt bemötande har förvaltningen under 2024 tagit fram en plan för hur samtliga

verksamheter inom äldreomsorgen under tre års tid ska kunna genomgå stadens webbaserade LHBTQ-utbildning.

Inom äldreomsorgen ska den enskilde kunna känna sig trygg med att bli bemött utifrån sin egen person. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemötandet av den enskilde inom äldreomsorgen. Förvaltningens verksamheter har arbetat med mänskliga rättigheter på olika sätt under lång tid.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått en motion av Andréa Hedin (M) angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten.

Motionen har skickats till stadsdelsnämnderna i Södermalm, Farsta och Hägersten - Älvsjö samt till stadsledningskontoret, äldrenämnden, RFSL Stockholm, PRO Stockholm och SPF Stockholm.

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 27 februari 2026.

Ärendet

Av motionen framgår att äldre HBTQ-personer upplever oro inför framtida vård. Skribenten lyfter även fram att det finns HBTQ-certifierade äldreboenden men inte certifierad hemtjänst. Vidare lyfter skribenten rapporter om ett bristande bemötande från hemtjänsten.

Skribenten skriver också att hemmet ska vara en trygg plats och att ingen ska bli illa bemött eller kränkt på grund av sin identitet eller läggning när någon har behov av stöd och hjälp. Ingen ska behöva känna ett behov av att dölja vem man är när hemtjänsten kommer på besök. Stockholm ska vara en plats där den enskilde kan välja hur den ska leva sitt liv, även när den börjar bli äldre och behöver hjälp i vardagen

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att Stockholms stad omedelbart börjar arbetet med att HBTQ+-certifiera hemtjänsten
- Att Stockholms stad påbörjar samverkan med berörda intresseorganisationer för att stärka bemötandet av HBTQ+ personer som tar del av äldreomsorgen i Stockholms stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med äldreomsorgsavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 9 februari 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser att motionen lyfter en viktig fråga om hur Stockholms stad kan säkerställa ett respektfullt och inkluderande bemötande för äldre HBTQ-personer inom hemtjänsten. Som motionären beskriver så är äldre är en heterogen grupp med olika förmågor, könsidentiteter, sexuella läggningar, värderingar och normer. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemötandet av den enskilde inom äldreomsorgen. Detta innebär att det kontinuerligt genomförs utbildning om bland annat HBTQ.

Inom äldreomsorgen ska den enskilde kunna känna sig trygg med att bli bemött utifrån sin egen person. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemötandet av den enskilde inom äldreomsorgen. Förvaltningens verksamheter har arbetat med mänskliga rättigheter på olika sätt under lång tid. Staden beslutade under december 2024 om ett program för mänskliga rättigheter med tillhörande handlingsplaner. Handlingsplanerna är under framtagande och en av dem innefattar lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, HBTQ. Förvaltningen bedömer att handlingsplanen kommer att förtydliga och ge ytterligare riktning för hur verksamheterna ska arbeta för en jämlik vård och omsorg och HBTQ-personers rättigheter.

Det framgår bland annat av äldreförvaltningens kravspecifikationer att: Omsorgen om den enskilde ska inriktas på att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrunden). Värdegrunden och värdighetsgarantierna har sin utgångspunkt i socialtjänstlagen 2001:453, SoL 5 kap 4 § och Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre SOFS 2012:3. Utföraren ska ha en tydlig värdegrund och bedriva ett aktivt värdegrundsarbete inom verksamheten. Alla som utför hemtjänst eller vård och omsorgsboende på uppdrag åt Stockholms stad ska därutöver följa den värdegrund och de värdighetsgarantier som kommunfullmäktige beslutat om. Förvaltningen är av uppfattningen att värdegrunden innefattar ett tydligt bemötande perspektiv som inkluderar HBTQ.

Förvaltningen arbetar med att stärka och upprätthålla kompetensen om HBTQ och bemötande av äldre HBTQ-personer på flera sätt, bland annat genom utbildning, HBTQ-diplomering, samverkan med

externa aktörer samt internt inom verksamheternas egna forum för kompetensutveckling och reflektion. Sedan 2017 gäller en stadsgemensam uppföljningsmodell inom äldreomsorgen som utgår från de krav som Stockholms stad ställer i förfrågningsunderlag/avtal. Från och med 2024 finns en obligatorisk fråga kopplad till uppföljning av verksamheternas värdegrundsarbete inom hemtjänst och servicehus som handlar om hur chefer säkerställer att personalen bemöter HBTQ-personer i enlighet med värdegrunden. Exempel på en fråga som ställs är: ”Hur säkerställer ni att personalen bemöter HBTQ-personer i enlighet med värdegrunden?” Vid brister eller utvecklingsområden kopplade till denna fråga eller annat område som följs upp återkopplas resultatet till verksamheten för åtgärder och vidare uppföljning

Varje enskild omsorgstagare i hemtjänsten har en egen fast omsorgskontakt som känner denne enskilde extra väl. Denna skriver en genomförandeplan som utgår från omsorgstagarens behov och önskemål. Genomförandeplanen ligger sedan till grund för omsorgen som utförs av samtlig personal som besöker den enskilde.

Hemtjänstens kvalitetssamordnare har i samråd med RFSL tagit fram ett anpassat utbildningsmaterial med reflektionsfrågor om HBTQ. Södertjänst har på arbetsplatsträffar (APT) genomfört utbildningen med efterföljande reflektion.

Förvaltningen inväntar den diplomutbildning om HBTQ som är under framtagande i staden. Denna utbildning kommer innebära att det är verksamheten som diplomas och kan visa upp att medarbetarna har grundkunskap inom HBTQ.

Under våren 2026 kommer förvaltningen att slutföra Silviahemscertifieringen av hemtjänsten i egen regi (alla medarbetare inom Södertjänst och Hornstulls servicehus) samt myndighetsutövningen. En Silviahemscertifiering innebär att samtliga medarbetare genomgått en grundläggande utbildning i demenskunskap. Grunden för alla utbildningar är Silviahemmets vårdfilosofi, ett personcentrerat arbets- och förhållningssätt där bemötandet är en väldigt viktig del. Varje individ ska bemötas personcentrerat, vilket innebär att beakta fysiska och psykiska faktorer, se individen i sitt sociala sammanhang samt att beakta existentiella frågor.

Äldreomsorgen fortsätter också att samverka och informera genom de många aktörer inom stadsdelsområdet som också har seniorer som målgrupp. Ett exempel under utveckling är att de öppna träffpunkterna sprider information om RFSL:s mötesplatser för

HBQTQ-personer vilket lett till fler besökare och där förvaltningen för dialog om en utökad samverkan.

Jämställdhetsanalys

Hemtjänsten är en kvinnodominerad arbetsplats. Utbildning bidrar till att lyfta och professionalisera ett kvinnodominerat yrkesområde, genom att ge verktyg för att hantera komplexa situationer och främja respekt i mötet med omsorgstagare.

Äldreomsorgens omsorgstagare består av en blandning av män och kvinnor, där normer om kön och sexualitet påverkar hur både manliga och kvinnliga HBQTQ-personer bemöts. Äldre homosexuella kvinnor kan till exempel osynliggöras av dubbel diskriminering kopplad till kön och sexuell läggning och homosexuella män kan möta stigma baserat på stereotypa föreställningar om manlighet.

Att personal har kunskap om jämställdhet och HBQTQ är av vikt i mötet med omsorgstagare för att säkerställa individuellt utformade insatser och ett gott bemötande utifrån den enskildes behov. Förvaltningens äldreomsorg arbetar med att säkerställa att äldreomsorgen ska vara en trygg plats för alla, oavsett kön, sexualitet eller könsidentitet.

Barnrättsanalys

Förvaltningen bedömer inte att ärendet ger direkta eller indirekta konsekvenser för barn. En vidare barnrättsanalys genomförs därför inte.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Odini Nzeribe
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Motionen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2026-02-05
Odini Nzeribe, Avdelningschef	2026-02-05